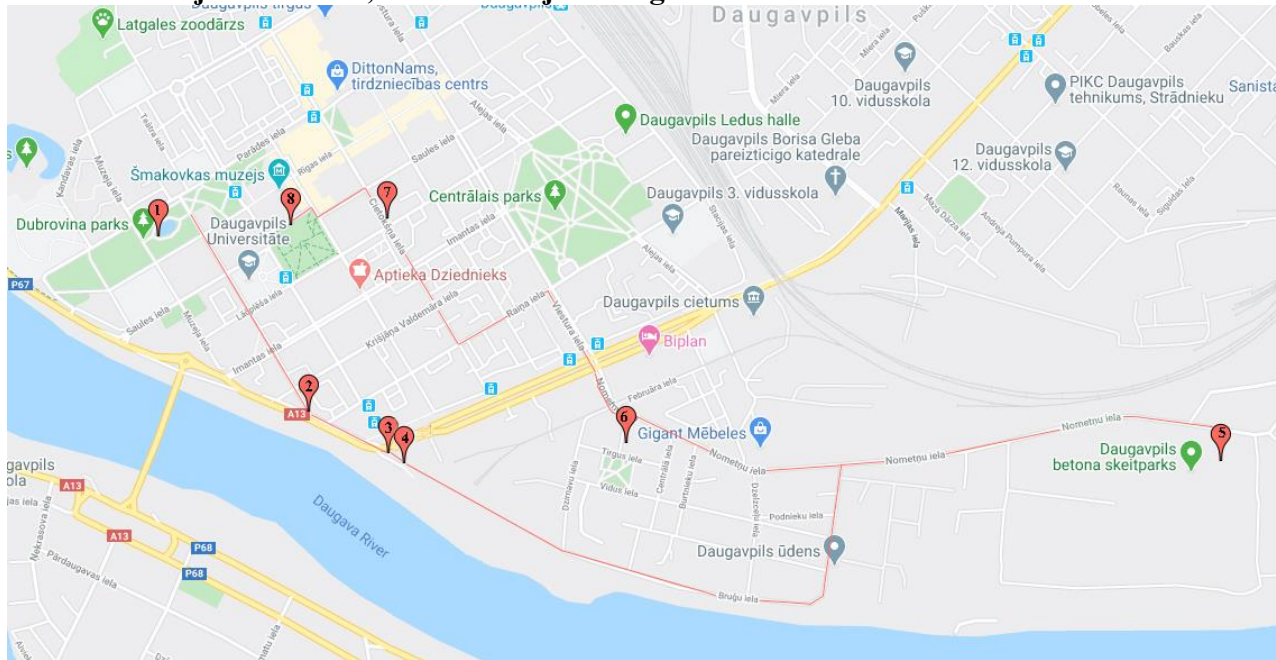


## O! Stoks ekskursijas maršruts

**Ekskursijas maršruts, veltīts izcilajam tango dziesmu autoram Oskaram Stokam**



**1. Dubrovina parks**



**5. Oskara Stroka  
dzimtā māja**

**2. Teātra iela**



**6. Gajoka (Gaiķu)  
vec ticībnieku lūgšanu  
nams**



**3. Piemiņas zīme  
"Veltījums Rotko"**



**7. Daugavpils sinagoga –  
Kadiša lūgšanu nams**



**4. Gajoka promenade**



**8. Svētā Nevas  
Aleksandra katedrāle**

Ekskursijas maršrutu, kas veltīts izcilajam tango dziesmu autoram Oskaram Strokam, mēs sākam Dubrovina parkā. Laikā, kad Oskara Stroka ģimene dzīvoja Daugavpilī, Dubrovina parks bija iecienīta atpūtas vieta pilsētnieku vidū. Parka teritorijā bija arī brīvdabas estrāde, kur vasarās notika koncerti un teātra izrādes. Dubrovina parks ierīkots 1882. gadā pēc toreizēja pilsētas mēra Pāvela Dubrovina (1839-1890) iniciatīvas, kas par saviem līdzekļiem izpirka trīs hektārus zemes un aktīvi piedalījās parka izveidē. Pāvels Dubrovins bija pilsētas mērs no 1876. līdz 1890. gadam. Parkam dots P. Dubrovina vārds un tajā uzstādīts viņa piemineklis, aptuveni divus metrus augstā bronzas figūra uzstādīta speciāli izveidotā laukumā netālu no strūklakas. Pieminekli darinājis pazīstamais Maskavā dzīvojošais tēlnieks Aleksandrs Tartinovs. Parkā tika iestādīti Latvijā reti sastopami koki un krūmi: dzeltenie bērzi, Tatārijas kļavas, zaļas duglāzijas. Dubrovina parka strūklaka sākotnēji tika izveidota 1967.gadā. 2017. gadā notika jaunās strūklakas konstrukciju izgatavošana un montāža, strūklakas baseina remontdarbi. Atšķirībā no vecās, jaunā strūklaka ir izgaismota, kas ļauj baudīt tās krāšņumu diennakts tumšajā laikā. Padomju laikā parkā izveidots Padomju armijas karavīru piemiņas memoriāls. Parks atrodas starp Rīgas un Parādes ielu.

## 1. Dubrovina parks

Dubrovina parka strūklaka sākotnēji tika izveidota 1967.gadā. 2017. gadā notika jaunās strūklakas konstrukciju izgatavošana un montāža, strūklakas baseina remontdarbi. Atšķirībā no vecās, jaunā strūklaka ir izgaismota, kas ļauj baudīt tās krāšņumu diennakts tumšajā laikā. Padomju laikā parkā izveidots Padomju armijas karavīru piemiņas memoriāls. Parks atrodas starp Rīgas un Parādes ielu.

## 2. Teātra iela

Mūzikai un teātrim lielajā Stroku ģimenē bija īpaša vieta. Visus astoņus bērnus tēvs Dāvids Stroks jau no mazotnes piesaistīja klavieru un vēl kāda instrumenta spēlēšanai. Tautas skatīšanas formulārā iepretī tēva un vecākā dēla Avseja vārdiem ir ierakstīts – *muzikants teātrī* – kas liecina par ģimenes galvas nodarbošanos un iztikas avotu visai lielajai ģimenei, jo gan sieva, gan visi nepilngadīgie bērni ieskaitot mazo Ošeru (Oskars Stroks) bija tēva apgādībā.

Teātris pilsētā tika dibināts 19.gs. 50. gadu pirmajā pusē. Dinaburgas teātra koka ēka ar 400 skatītāju vietām tika uzcelta pašā pilsētas centrā pie upes dambja. Teātrī vairākās izrādēs regulāri piedalījās arī orķestris, kura sastāvā spēlēja arī Dāvids Stroks. Iespējams mazais Ošers, pateicoties tēva darbam, diezgan agri iepazīna teātra un skatuves dzīvi un tās valdzinājumu. Teātra ēka 1914. gadā nodega un pēc ugunsgrēka tā arī netika atjaunota. Tomēr pateicoties pirmā Dinaburgas teātra kādreizējai eksistencei no 19.gs. otrās puses līdz pat mūsdienām blakus dambim atrodas neliela iela ar nosaukumu *Teātra iela*.

## 3. Piemiņas zīme "Veltījums Rotko"

Daugavpils ir dzimšanas vieta izcilajam 20. gadsimta otrās puses māksliniekam – Markam Rotko (1903-1970). Rotko ielika pamatus jaunam glezniecības virzienam – abstraktajam ekspresionismam. Atzīmējot Marka Rotko simtgadi, 2003. gada 25. septembrī Daugavpilī, Daugavas krastā, tika atklāta mākslinieka Romualda Gibovska veidotā piemiņas zīme "Veltījums Rotko", kas ļauj palūkoties uz ainavu, kuru Marks Rotko paņēmis sev līdzī dzīvē un daiļradē, bet pieminekļa deformēta forma apliecina to, ka mākslinieka mūžs bijis grūts un traģisks.

## 4. Gajoka promenāde

2019.g. nogalē tika atklāta pirmā no divām promenādēm gar Daugavu. Izveidota ne vien patīkama vieta pastaigām un braukšanai ar velosipēdu, nodarbībām uz āra trenāžieriem, bet arī nostiprināts pats dambis, izveidota lietus kanalizācija, ūdensvads un apgaismojums. Gar promenādi nolemts izveidot galeriju ar Gajoka rajona vēsturisko motīvu skatiem, kurus radījuši vietējie mākslinieki-entuziasti pilsētas galvenās mākslinieces Ingūnas Levšas vadībā. Gajoka promenāde aptver pilsētas daļu, kurā 19.gs sākuma sāka attīstīties rūpniecība un uzņēmējdarbība par ko vēl šodien liecina daudzie uzņēmumi un dzelzceļa sliežu tīkls.

Visos laikos Latgalē, Latvijas ezeru zemē, vārīja senču dzērienu – alu. XIX gadsimta pirmajā pusē pilsētas teritorijas tuvumā Daugavas upes krastā pirmās ģildes tirgotājs Ševels Gurvičs sāka apgūt teritoriju, atverot jaunas ražotnes. Viņa īpašumā bija maltuve un kokzāģētava ar ēvelmašīnām, kuras darbināja tvaika mašīna, kas tajos laikos bija liela greznība un progress. Šis rajons guva nosaukumu Gajoks. Tieši šajā rajonā 1860.gadā Ševels Gurvičs atvēra savu alus darītavu, kurā strādāja 8 cilvēki. Viņi brūvēja 12 tūkstošus spaiņus alus gadā. Šis alus tiešām bija lielisks un ārkārtīgi pieprasīts.

*Centralizētās ūdensapgādes pirmsākums Daugavpilī bija likts 19.gadsimtā*

**1885.g.** – pilsētas dome noslēdza kontraktu ar “Dinaburgas ūdensvada biedrību” ūdensvada ierīkošanai • **1889.g.** – ekspluatācijā stājās sūkņu stacija “Gajoks – 1” ar jaudīgumu 2 tūkst. m<sup>3</sup> /dienn. un pirmās 16 ēkas Gajokā, pilsētas centrs saņēma ūdeni no pilsētas ūdensvada

**1890. – 1900.g.** – katru gadu ūdensvadam tika pieslēgtas 14 – 32 ēkas. 1892.g. – pieslēdz dzelzceļa pasažieru staciju, 1893.g. ūdeni saņēma Cietokšņa iedzīvotāji

2019.gada septembrī Rīgas ielas svētki tika veltīti Daugavpils ūdens 130 gadadienai

## 5. Oskara Stroka dzimtā māja

Oskara Stroka dzimtās mājas Tautas skatīšanas formulārs no 1897 gada liecina, ka Oskara Stroka un viņa ģimenes dzīvesvieta reģistrēta Dvinskā (Daugavpils nosaukums līdz), Lēģeru ielā (mūsdienās Nometņu ielā) Girsā namā, 7. dzīvoklī. Diemžēl mūsdienās pēc 20.gs. pārdzīvotajiem diviem pasaules kariem šis nams Daugavas krastā nav saglabājies. Šodien šīs apdzīvotas vietas vietā plēšas pļava ar skatu uz nemainīgi garām plūstošo upi.

## 6. Gajoka (Gaiķu) vecticībnieku lūgšanu nams

Ļoti grezns mūra lūgšanu nams ar vienu torni un sīpolveida kupolu. Dievnams celts 1886 gadā, pārdzīvojis abus pasaules karus ir viena no retajām pilsētā palikušajām liecībām par laiku, kad te dzīvoja kuplā Stroku ģimene.

## 7. Daugavpils sinagoga – Kadiša lūgšanu nams

Tagadējā Daugavpils sinagoga – Kadiša lūgšanu nams – celta 1850. gadā, atrodas Cietokšņa ielā 38. Sinagogā atrodas muzejs "Ebreji Daugavpilī un Latgalē". Muzeja ekspozīcija stāsta par ebreju dzīvi un sadzīves tradīcijām Latgalē un Daugavpilī kopš 1935.gada. Ekspozīcija attēlo ebreju skaita izmaiņas, radu rakstus fotogrāfijās, sadzīves un kulta priekšmetus, kā arī dažādus izdevumus: žurnālus, kalendārus un grāmatas par ebreju dzīvi Daugavpilī un Latgalē. Šeit ir atrodamas liecības arī par Oskara Stroka ģimeni un svarīgākajiem pieturas punktiem viņa biogrāfijā.

## 8. Svētā Ņevas Aleksandra katedrāle

Ekskursijas noslēgumā esam vietā, kur Oskara Stroka bērnībā slējās varenā **Svētā Ņevas Aleksandra katedrāle** un Vienības Nama vietā pletās tirgus laukums, kur tirgotāji sabrauca no visas plašās Latgales teritorijas. Padomju laikos - 1969. gadā padomju varas pārstāvji uzspridzināja Svētā Ņevas Aleksandra pareizticīgo katedrāli Daugavpilī, bet jau 1990. gadu beigās katedrāles vietā uzbūvēja dievnamu-kapelu.

### IZMANTOTIE MATERIĀLI:

<https://zudusilatvija.lv/>

<https://www.visitdaugavpils.lv>

<https://www.latgalus.com/>

<http://www.daugavpils.udens.lv/>

Kudiņš J. "Oskars Stroks tango karaļa mantojums", Zinātne, 2019